

Centar za životnu sredinu je u Banjoj Luci održao akciju „Budućnost kakvu zahtjevamo“ na kojoj su predstavili otvoreno pismo[1] predano vladama na svim nivoima Bosne i Hercegovine. U pismu, koje su podržale 22 ekološke nevladine organizacije, zahtjeva se transparentan i participativan pristup pri izradi Okvirne energetske strategije Bosne i Hercegovine.

Naime, organizacije su došle do informacije da je proces izrade Energetske strategije napokon pokrenut, što su pozdravili kao pozitivan pomak, ali i izrazili zabrinutost zbog manjka transparentnosti i kratkog roka u kojem se dokument planira pripremiti i usvojiti. Duška Kudra, Koordinatorica programa energija i klimatske promjene, Centar za životnu sredinu: „Energetska strategija je među ključnim dokumentima za razvoj bilo koje države, budući da je energija jedan od glavnih sektora za njihov ekonomski razvoj i sigurnost. Zbog toga želimo da skrenemo pažnju javnosti na činjenicu da je ovaj proces već pokrenut. Koordinisanje izrade strategije je povjereno konsultantskoj kući PriceWaterhouseCoopers, a usvajanje je predviđeno do juna ove godine. Ovo je zabrinjavajuće iz više razloga, primarno jer smo ovo saznali iz neslužbenih izvora, što ukazuje na manjak transparentnosti, dok kratak rok za izradu ovako zahtjevnog dokumenta u početku ukazuje na manjak strateškog razmišljanja“.

Centar za životnu sredinu zajedno sa drugim organizacijama godinama upozorava javnost da se elektroenergetski sistem Bosne i Hercegovine razvija neplanski, netransparentno i u suprotnosti od svjetskih trendova. Istim povodom, prije tačno deset godina, 11 nevladinih organizacija je sličnom akcijom u kampanji „Učešće javnosti u izradi Energetske strategije BiH“[2] pokušalo da skrene pažnju na ovaj problem. Međutim, danas, deset godina kasnije, razvoj izostaje.

Denis Žiško, koordinator energetske strategije, Centar za ekologiju i energiju: „Neplanski razvoj elektroenergetskog sistema je jedan od najvećih problema u BiH, a o kojem se govori samo kada neka termoelektrana objavi da posluje sa gubicima, kada dođe do vanrednog zagađenja vazduha ili poskupljenja električne energije. Međutim, tada je već kasno“. Nedostatak strategije je doveo do toga da se postrojenja poput termoelektrana na uglj i hidroelektrana razvijaju bez jasne ekonomske računice, sa lošim studijama uticaja na životnu sredinu i zdravlje građana i bez dugoročne procjene stvarnih potreba za električnom energijom u BiH.

Rijad Tikveša, predsjednik, Ekotim: „Mi se već duži niz godina borimo protiv izgradnje novih termoelektrana zbog posljedica koje imaju na okoliš i ekonomiju. Dok se razvijene države svjesne opasnosti klimatskih promjena i u skladu sa sve oštrijim zakonodavstvom i tržišnim mehanizmima poput naplaćivanja emisija CO2 okreću prema obnovljivim izvorima energije i

energetskoj efikasnosti, naši političari i dalje tvrdoglavo žele da razvijaju zastarjele tehnologije“.

Iz organizacija su dodali da se energetska sektor u BiH nalazi na raskrsnici - investicije koje će uslijediti su velike i dugoročne, a posljedice dalekosežne. Nadležnim u BiH su poručili da već godinama pozivaju na izradu energetske strategije i da namjeravaju da prate njenu izradu i o tome obavještavaju javnost Bosne i Hercegovine.

Izvor: CZZS